

Reformace – obnova narušených vztahů

Texty na tento týden:

Sk 15,35–40; Ko 4,7–11; 2Tm 4,11; Fm 1,8–14; 2K 5,20.21; 10,12–15; L 23,32–34; Ef 4,26.30; Mt 18,15–18

Základní verš

„Jestliže jsme my, Boží nepřátelé, byli s Bohem smíření smrtí jeho Syna, tím spíše nás smířené zachrání jeho život.“ (Ř 5,10)

I po Letnicích byly občas mezi učedníky napjaté vztahy. V Novém zákoně se několikrát setkáváme s tím, že církevní představitelé i jednotliví členové museli řešit narušené vztahy. Principy, podle kterých se v těchto případech řídili, jsou pro dnešní církve velmi cenné. Ukazují, že když při řešení konfliktů použijeme biblické principy, výsledky mohou být velmi pozitivní.

Tento týden se zaměříme na obnovu vztahů. Velká duchovní probuzení v minulosti s sebou přinášela uzdravení vztahů. Výsledkem působení Ducha svatého je i to, že lidé přicházejí blíže k Bohu i k sobě navzájem. Padají bariéry, které jsou v našem vztahu s Bohem i v mezilidských vztazích. Největším projevem moci evangelia není nevyhnutelně to, co církve hlásá, ale jak žije.

„Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“ (J 13,35). Bez této lásky budou všechna naše přemýšlení a mluvení o oživení a reformaci zbytečná.

Od rozchodu k přátelství

³⁵*Pavel a Barnabáš zůstali ještě v Antiochii a s mnoha jinými tam učili a zvěstovali slovo Páně.*

³⁶*Po nějaké době řekl Pavel Barnabášovi: „Navštivme opět naše bratry ve všech městech, kde jsme kázali slovo Páně, a podívejme se, jak se jim daří.“* ³⁷*Barnabáš chtěl s sebou vzít také Jana Marka.* ³⁸*Pavel však nepokládal za správné vzít ho s sebou, poněvadž je opustil v Pamfylii a v práci s nimi nepokračoval.* ³⁹*Vznikla z toho taková neshoda, že se spolu rozešli: Barnabáš vzal s sebou Marka a plavil se na Kypr,* ⁴⁰*Pavel si vybral za spolupracovníka Silase, a když ho bratři poručili milosti Páně, vydal se i on na cestu. (Sk 15,35–40)*

¹⁰*Pozdravuje vás můj spoluvězeň Aristarchos a Barnabášův bratranec Marek, o němž jste již dostali pokyny. Až k vám přijde, přijměte ho.* ¹¹*Také vás zdraví Ježíš zvaný Justus. Jsou to jedini židé, kteří s námi pracují pro království Boží a jsou také mou útěchou. (Ko 4,10.11)*

Jediný Lukáš je se mnou. Marka vezmi s sebou, bude mi užitečný jako pomocník. (2Tm 4,11)

Osobní studium

Pavel a Barnabáš chodili společně a rozšiřovali evangelium o Kristu. Potom však mezi nimi došlo ke konfliktu, který je zaznamenán ve Sk 15,35–40. Pavel zřejmě nedůvěřoval tak bázlivému člověku, jako byl Jan Marek. Možná nebezpečí, která je ohrožovala při zvěstování evangelia, způsobila, že Jan Marek se rozhodl opustit Pavla a Barnabáše a vrátil se domů.

„Pavel Marka kvůli jeho útěku hodnotil velmi nepříznivě, a po určitou dobu ho dokonce ostře kritizoval. Barnabáš se však snažil Markovo jednání omlouvat jeho nezkušeností. Báł se, aby Marek neopustil kazatelskou službu, protože věděl, že má vlohy k tomu, aby se stal užitečným Kristovým služebníkem.“ (PNL 98.99; AA 170)

Bůh použil všechny tři muže, přesto však bylo třeba vyřešit nedorozumění, které mezi nimi vzniklo. Apoštol, který kázal o milosti, potřeboval projevit milost mladému kazateli, který ho zklamal. Jan Marek rostl ve víře a Barnabáš mu v tom pomáhal. Změny v Markově životě se očividně dotkly Pavlova srdce.

Pavlovy listy z vězení, které byly určeny Timoteovi a Koloským, ukazují na jeho obnovený vztah k Janu Markovi a novou důvěru vůči tomuto mladému kazateli (Ko 4,10.11; 2Tm 4,11). I když neznáme detaily toho, jak se Pavel smířil s Janem Markem, biblická zpráva to shrnuje jasně. Jan Marek se stal jedním z apoštolových věrných společníků. Pavel vřele doporučoval věřícím v Kolosech Jana Marka jako svého spolupracovníka. Na konci svého života Pavel naléhal na Timotea, aby přivedl s sebou do Říma Jana Marka, protože mu „bude užitečný jako pomocník“. Pavlova služba byla obohacena přítomností mladého kazatele, kterému odpustil. Byly odstraněny bariéry, které je rozdělovaly. Dokázali společně pracovat a zvěstovat evangelium světu.

Aplikace

Jak se můžeš naučit odpouštět těm, kteří tě ranili či zklamali? Znamená odpuštění vždy úplné obnovení předchozího vztahu? Proč to není vždy potřebné?

Z otroka se stává syn

⁸Ačkoli bych ti v Kristu mohl směle nařídít, co máš udělat, ⁹pro lásku raději prosím, já, Pavel, vyslanec a nyní i vězeň Krista Ježíše. ¹⁰Prosím tě za svého syna, kterému jsem dal život ve vězení, Onezima, ¹¹který ti před časem způsobil škodu, ale nyní je tobě i mně k užítku. ¹²Posílám ti ho zpět, je mi drahý jako mé vlastní srdce. ¹³Chtěl jsem si ho ponechat u sebe, aby mi ve vězení, kde jsem pro evangelium, sloužil místo tebe, ¹⁴avšak bez tvého souhlasu jsem nechtěl nic udělat, aby tvá dobrota nebyla jakoby vynucená, nýbrž aby byla dobrovolná. (Fm 1,8–14)

⁷O tom, co je se mnou, vám všechno poví Tychikus, můj milovaný bratr a věrný pomocník, který se mnou slouží Pánu. ⁸Posílám ho k vám právě proto, abyste se dověděli, jak se nám vede, a aby povzbudil vaše srdce. ⁹Posílám s ním i Onezima, věrného a milovaného bratra, vašeho krajana. Oni vám povědí všechno, co se tu děje. (Ko 4,7–9)

Osobní studium

Ve vězení v Římě se Pavel setkal s otrokem, který se jmenoval Onezimus. Tento otrok utekl z Kolos do Říma. Pavel osobně znal Onezimova pána Filemona. List Filemonovi je vlastně prosbou, kterou Pavel adresuje svému příteli, aby mezi ním a jeho otrokem na útěku došlo k obnově vztahu.

Pavlovi záleželo na vztazích. Apoštol věděl, že narušené vztahy jsou brzdou duchovního růstu. Filemon byl představitelem sboru v Kolosách. Pokud by byl vůči Onezimovi zahořklý, nebylo by to příznivé svědectví o jeho křesťanství.

Přečti si List Filemonovi. Jaké důležité principy, které vedou k obnově vztahů, zde nacházíš?

Na první pohled nás může překvapit, že Pavel nevystupuje přímo proti otrokářství. Pavlova strategie však byla efektivnější. Evangelium odstraňuje všechny třídní rozdíly (Ga 3,28). Apoštol poslal Onezima zpět k Filemonovi – již ne jako otroka, ale jako svého syna v Ježíši a Filemonova „milovaného bratra“ v Kristu (Fm 1,16).

Pavel věděl, že otrok, který utekl od svého pána, nemá budoucnost. Kdykoliv ho mohli zatknout. Byl odsouzený k životu v bídě a chudobě. Ale nyní – jako Filemonův bratr v Kristu a ochotný služebník – mohl mít Onezimus dobrou budoucnost. U Filemona měl zajištěnou stravu, bydlení i práci. Obnova narušeného vztahu způsobila v jeho životě dramatickou změnu. Stal se „věrným a milovaným bratrem“ a Pavlovým spolupracovníkem při šíření evangelia (Ko 4,9).

Aplikace

Které principy nám mohou pomoci při řešení napětí, stresujících situací, a dokonce i rozchodů, které prožíváme v našich vztazích?

Od porovnávání k doplňování

¹²Neopovazujeme se zařadit mezi ty nebo srovnávat s těmi, kteří doporučují sami sebe: tím, že se měří jen podle sebe a srovnávají sami se sebou, ztrácejí soudnost. ¹³Nechceme si zakládat na díle přesahujícím hranice, které nám vyměřil Bůh, totiž abychom došli až k vám. ¹⁴Nechceme se rozpínat dál, než kam jsme sami došli – vždyť jsme ve své službě evangeliu Kristovu dospěli až k vám. ¹⁵Nezakládáme si na tom, co udělali jiní; máme však naději, že vaše víra bude růst, a tak se hranice nám stanovená rozšíří... (2K 10,12–15)

Osobní studium

Jak již bylo řečeno v předchozí části, korintský sbor měl vážné problémy. Apoštol Pavel ve svých listech uvádí principy uzdravení a obnovy (1K 3,5–11; 12,1–11; 2K 10,12–15).

Apoštol píše o jednotě církve. Poukazuje na to, že Ježíš používá různé pracovníky, aby plnili rozličné úkoly. Každý z nich pracuje svým způsobem – a společně budují Boží dílo (1K 3,9).

Bůh nás vybízí ke spolupráci, ne k měření sil. Každý z nás je obdarován určitými dary, abychom s nimi spolupracovali ve službě Kristu a budovali společenství (1K 12,11). Dary se nedělí na důležitější a méně důležité. V Kristově církvi jsou potřebné všechny dary (1K 12,18–23). Dary, které nám Bůh dává, nejsou určeny pro sobecké naparování. Duch svatý nám je dává pro službu.

Jakékoliv porovnávání s druhými je nerozumné. Pokud se totiž začneme porovnávat, budeme buď zmalomyslnění, nebo namyšlení. Když si budeme myslet, že jiní jsou lepší a důležitější než my, zmalomyslní nás to. A pokud si budeme myslet, že naše práce je efektivnější a důležitější než práce jiných, přemůže nás pýcha. Oba tyto postoje poškozují naši službu pro Krista. Když používáme dary, kterými nás Kristus obdaroval, budeme v naší svědecké službě pro Krista prožívat radost a pokoj. Budeme se ve svém úsilí navzájem doplňovat a Kristova církev na cestě k Božimu království poroste.

Aplikace

Závidíš někomu jeho duchovní dary? (To je těžká otázka, že?) V jaké situaci se ti stává, že porovnááš své duchovní dary s ostatními spoluvěřícími a jsi pyšný na ty, které jsi obdržel? Pavlovy obavy vyplývají z toho, že jsme hříšní. Bez ohledu na to, na kterou stranu klopýtáme (závist nebo pýcha), jak se můžeme naučit mít nesobecký postoj, který je nevyhnutelný, pokud se nechceme do této pasti chytit?

Odpuštění

³²Spolu s ním byli vedeni na smrt ještě dva zločinci. ³³Když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jej i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici. ³⁴Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ (L 23,32–34)

²⁰Jste tedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem! ²¹Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti. (2K 5,20.21)

²⁶„Hněváte-li se, nehřešte.“ Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce... ³⁰A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykopení. (Ef 4,26.30)

Osobní studium

Úvodní texty v tomto dni nám zčásti pomáhají chápat podstatu odpuštění (podívej se i na text v Ř 5,8–11).

Kristus převzal iniciativu a smířil nás se sebou. V Kristu jsme byli smířeni s Bohem. Smíření není výsledkem našeho pokání a vyznání. Smířila nás Kristova smrt na kříži. A my máme přijmout to, co pro nás Bůh učinil.

Je pravda, že nemůžeme přijmout požehnání odpuštění, dokud nevyznáme své hříchy. To však neznamená, že Boží odpuštění je výsledkem našeho vyznání. Bůh nám chce vždy odpustit. Vyznání pomáhá a dává nám sílu odpuštění přijmout (1J 1,9). Vyznání je nesmírně důležité. Ne proto, že by se měnil Boží postoj k nám, ale proto, že se mění náš postoj k Bohu. Když se poddáme usvědčující moci Ducha svatého, vyznáme svůj hřích a budeme se kát, v našem životě nastane změna.

Odpuštění je pro naši duchovní pohodu velmi důležité. Když nedokážeme odpustit někomu, kdo nám ublížil – i když si možná naše odpuštění nezaslouží – může to ublížit více nám než tomu druhému. Když ti někdo ublížil a tato rána v tvém nitru hnisá, protože mu nedokážeš odpustit, stále více se tato rána a problém prohlubuje.

Jako nás Kristus neodsuzuje, tak ani my bychom neměli odsuzovat druhé. Naše odpuštění, to není ospravedlnění jednání toho člověka vůči nám. Můžeme však být smířeni s někým, kdo nám ublížil – a to proto, že Kristus nás smířil se sebou, když jsme mu ublížili. Můžeme odpouštět, protože Bůh odpouští nám. Můžeme milovat, protože Bůh nás miluje. Můžeme se rozhodnout odpustit i navzdory postojům a činům jiného člověka. To je pravý Ježíšův duch.

Aplikace

Co je to odpuštění? Ospravedlní naše odpuštění jednání člověka, který nám ublížil? Je odpuštění závislé na tom, zda se viník bude kát? Co když si tento člověk naše odpuštění nezaslouží? Jak nám může pomáhat odpouštět jiným to, že Kristus odpustil nám?

Od problémů k obnově

¹⁵Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.

¹⁶Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva, aby „ústý dvou nebo tří svědků byla potvrzena každá výpověď“. ¹⁷Jestliže ani je neuposlechno, oznam to církvi; jestliže však neuposlechno ani církev, ať je ti jako pohan nebo celník. ¹⁸Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi. (Mt 18,15–18)

Osobní studium

Jeden z návodů na řešení problémů mezi věřícími můžeme najít v Matoušově evangeliu 18. kapitole. Přečti si Mt 18,15–18. Které tři kroky uvádí Ježíš, aby nám pomohl řešit konflikty?

Ježíš dal tuto radu s cílem, aby se konflikt týkal co nejmenšího počtu lidí. Jeho záměrem bylo, aby dva lidé, kterých se problém týká, si ho vyřešili mezi sebou. Proto říká: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima“ (Mt 18,15). Když roste počet lidí, kteří jsou nějak zapojeni do konfliktu mezi lidmi, roste i počet sporů a hádek. Lidé se přidávají na jednotlivé strany a vznikají „bojové linie“. Když se však křesťané snaží urovnávat svá nedorozumění v soukromí, v duchu křesťanské lásky a vzájemného porozumění, vytvoří se ovzduší smíření. V něm působí Duch svatý a napomáhá jejich snaze nedorozumění vyřešit.

Jsou však i případy, kdy osobní výzvy k vyřešení konfliktu zůstanou bez efektu. V tomto případě nás Ježíš vyzývá, aby byl přizván jeden nebo dva další lidé. Tento druhý krok v procesu smíření musí však vždy následovat až po prvním kroku. Cílem je, aby se lidé sblížovali, ne oddalovali. Posláním přizvaných lidí není rozhodnout, kdo má pravdu. Jejich úkolem je v křesťanské lásce a se soucitem – jako poradci a modlitební partneři – se účastnit na procesu sblížení dvou odcizených stran.

Stává se však, že všechny pokusy vyřešit konflikty skončí neúspěšně. V tom případě Ježíš radí, aby tento problém byl předložen církvi. Určitě to neznamená, že by byla pro osobní konflikt přerušena sobotní bohoslužba. Vhodným místem pro řešení – pokud při prvních dvou krocích nedošlo ke smíření stran – je církevní půda v nějakém vhodném čase. A zase je cílem smíření obou stran, ne obviňování jedné a očisťování druhé.

„Nedovolte, aby hněv přerostl do nepřátelství. Nedovolte, aby rána začala hnisat a vytékala z ní jedovatá slova, která otráví mysl těch, kdo je slyší. Nedovolte, aby zahořklé myšlenky naplnily vaši mysl. Jdi za svým bratrem a v pokoře a upřímnosti s ním hovoř o dané věci.“ (GW 449)

Aplikace

Víš o nějakém probíhající konfliktu – anebo jsi dokonce jeho přímou součástí? Co konkrétně můžeš udělat pro vzájemné usmíření obou stran?

Podněty k zamyšlení

„Když v srdcích Božích pracovníků přebývá Kristus, když se zbavili každého sobectví, soupeření a snahy o nadvládu, když mezi nimi vládne jednota a když prožívají posvěcení a cítí a vnímají vzájemnou lásku, potom tak, jak je jisté, že Boží zaslíbení se naplní, určitě budou svlaženi deštěm milosti Ducha svatého.“ (ISM 175)

„Pokud chceme, aby v Pánův velký den byl Kristus naším útočištěm, musíme odložit všechnu nenávist a každou snahu o nadvládu. Musíme zcela vyhubit kořeny těchto nesvatých pohnutek, aby se v našem životě již nikdy neobjevily. Musíme stát zcela na straně našeho Pána.“ (Ellen Whiteová, Last Day Events, 190)

Otázky k rozhovoru

1. *Přečtěte si Ko 3,12–17. Uvažujte o křesťanských vlastnostech, které apoštol Pavel připomíná věřícím v Kolosech. Proč jsou tyto vlastnosti základem řešení všech konfliktů? Jak nám pomáhají v praxi principy, které nám představuje Ježíš v Mt 18,10–18?*
2. *Ještě jednou si přečtěte text v Ko 3,12–17. Proč jsou popisované skutečnosti základem pro oživení a reformaci, které tak nutně v církvi potřebujeme?*
3. *Když se podíváme na naši církev jako na celek, co nám nejvíce brání v oživení a reformaci? Je to naše učení? Určitě ne. Bůh nám je dal, abychom je zvěstovali světu. Problém spočívá výhradně v nás – v našich mezilidských vztazích, naší zbytečné žárlivosti, hašteření, v našem sobectví, touze po nadvládě...*
4. *Proč musíš ty, ano ty – ne bratr či sestra vedle v lavici, ne kazatel, ale ty sám – prosit o sílu Ducha svatého, aby dříve, než nastane oživení a reformace v celé církvi, způsobil potřebné změny v tobě?*